

1. november 2023

Indstilling til Cavlingprisen 2023

Journalist Sofie Synnøve Herschend og fotograf Ole Jakobsen for 'Hollandske kokainfiskere'

Det hænder, at en væsentlig journalistisk afsløring opstår på en bund af ordentlighed og metodisk kildearbejde.

Det sker, at langvarig og omhyggelig tilstedeværelse udarter sig til tillid, hvor mennesker med noget på spil og med livet som indsats vælger at tale.

Det er faktisk muligt, at stilfærdig troværdighed ender med at være nøglen, som fører til afdækningen af en historie om dødsensfarlige organiserede kriminelle, som troede, de kunne true lokale fiskere og havnearbejdere til tavshed, operere i fred for politiet og opretholde en fast transitroute for store mængder af kokain fra Sydamerika gennem Danmark og herfra videre ud i Europa.

I arbejdet med en anden substantiel historie om, at hollandske bomtrawlere sejlede med slukket positionssignal for at kunne fiske ulovligt i dansk farvand, fik Sofie og Ole hul til en kilde, der endte med at blive vejen til en overraskende afsløring:

At internationale narkokarteller bruger Danmark som transitland for massiv kokainsmugling, fordi kontrollen med vores havne og kystlinje er nærmest ikke-eksisterende.

De dumper store pakker med kokain i havet, hvorefter pakkerne bliver samlet op af hollandske fiskere med slukket gps-signal – inden kokainen bliver ført gennem Thyborøn og Hanstholm og videre ud til kriminelle netværk i Danmark og Europa.

Efter det første tip om kokainfiskerne i foråret 2021 gik arbejdet for alvor i gang. Men det tog tid, for hvordan afdækker man til både tv og skrift en historie om voldsparate mafiagrupper, som tidligere er forbundet med drab på myndighedspersoner i udlandet? Hvordan får man kilder i tale, når de frygter for deres eget og familiens liv? Hvordan er det muligt at kvalificere en historie, hvor kilderne ikke ønsker at stå frem, men samstemmende svarer: "Du har det ikke fra mig?"

"Det her lort er meget, meget farligt at begynde at grave i. Vær forsigtig. Vær meget, meget forsigtig", siger en anonym fisker på en optagelse.

Man får historien frem ved et forbilledligt og vedholdende kildearbejde i Danmark, Holland og Belgien. Man gør det uden tomme løfter – men ved at fremstå som ordentlig og troværdig. Ved at være til stede i lokalmiljøet og ved at sætte sig selv på spil for den vigtige historie, så indgangen til ellers de ellers lukkede fiskersamfund til sidst er etableret.

Og man gør det ved systematisk at overvåge de hollandske fiskere på havet og på land, sammenholde deres ruter med tankskibe fra Sydamerika, tjekke lastlister og skibsregistre, filme og observere i skjul, overtale lokale til at gøre det samme – og ved at verificere sine oplysninger

gennem dansk og hollandsk politi, toldere og havnemyndigheder, så papirsporet til sidst taler sit eget, tydelige sprog.

Ved åbne interviews, men også i høj grad gennem kildesamtaler i et fortroligt rum med både almindelige, bange mennesker og myndighedspersoner på forskellige niveauer.

Og faktisk kunne historien have været endnu vildere. Men hensynet til egen og kildernes sikkerhed har gennem hele processen været essentiel, og derved er en række konkrete oplysninger holdt ude af de endelige journalistiske produkter. Etikken har kontinuerligt været holdt højt, og selvom skibsnavne, rederier og personer ikke er navngivet i det publicerede materiale, er der ikke en finger at sætte på de fremsatte påstande og oplysninger.

Det har politiet erkendt, og en omfattende efterforskning er igangsat på baggrund af Sofie og Oles afsløringer. Både dansk og hollandsk politi er kommet på arbejde, og både justits- og skatteminister har erkendt alvoren i det afdækkede.

Historierne om de "Hollandske Kokainfiskere" er afdækket gennem mere end to års overvågning og kildearbejde. Det er en historie, som ikke bygger på andet end unik og systematisk research og kildearbejde – det er en afsløring, som er med til at forklare et aktuelt samfundsproblem: Hvordan stadig større mængder kokain skyller ind over Europa.

Det er et nyhedskompleks, der er formidlet moderne og tidssvarende på flere platforme – samtidig med, at kriminaliteten foregår.

Og så er det en historie, som aldrig havde set dagens lys, hvis ikke Sofie og Ole havde fastholdt deres journalistiske metode, der uden at vakle bygger på tillid, grundighed og ordentlighed.

Derfor fortjener Sofie Synnøve Herschend og Ole Jakobsen Cavlingprisen 2023.

Med venlig hilsen,

Astrid Søndberg, krimi- og retskorrespondent TV 2

Jeg henviser til det samlede materiale indleveret af Sofie Synnøve Herschend og henviser til long read af 18. juni 2023: 'Under overfladen: Narkokarteller smugler kokain i Nordsøen' som overblikartikel.